

Grønland – riget i midten

Af Josef Motzfeldt, tidligere formand for Inatsisartut

Jeg var inviteret til deltagelse på workshop i Iqaluit. Workshoppen var arrangeret af WWF Danmark og Canada i samarbejde under temaet The Last IceArea.

Her følger mine slutbemærkninger til workshoppen:

Efterhånden som havisens udbredelse i polhavet bliver mindre, ændrer verdenssamfundet sin måde at anskue jordkloden på. Flere og flere videnskabsfolk, politikere og militærpersoner har tilsvarende ændret deres syn på området.

Det nye perspektiv på globen er, at den betragtes fra toppen. Et nyt ocean – det syvende af slagsen – er ved at åbne sig fra isens favntag. Nye søveje selv for store skibe er ved at åbne sig og kræver nye måder at tænke på. Fra toppen af globen er det let at se, hvor tætte de store supermagter USA og Rusland i virkeligheden er til hinanden.

Det er her at det nye perspektiv har givet Grønland et nyt kælenavn 'riget i midten'.

Det er kun ganske få år siden at Grønland for de fleste kun udgjorde en ubestemmelig hvid plamage på atlasset.

Med den nye tids stigende klimatiske ændringer og det stigende behov for olie, gas og mineraler, er Grønland kommet i særligt fokus mellem de store kontinenter og supermagter. Det er derfor ironisk nok at Kina – det gamle rige i midten – endelig har fået observatørstatus i Arktisk Råd i maj måned, efter at have stået og banket på længe for at komme ind i dette samarbejde.

Det gamle 'riget i midten' har erkendt den nye geografiske virkelighed og handlet herefter.

Måske er Grønland ved at udvikle sig til en supermagt i det arktiske område. Ikke på grund af sit militære styrke. Ikke på grund af landets økonomi. Men snarere på grund af landets størrelse og landets adgang til de store naturressourcer både til lands og til vands.

En august i starten af 1990-erne, opholdt jeg mig på Ellesmere Island for nogle uger. Jeg var inviteret af canadiske parkmyndigheder. På vejen op til hovedlejren i Tanquary Fiord gjorde jeg stop i både Quaussuitsoq og Eureka og så at havisen stadig var helt intakt. Medens vi befløj den store ø med Ken Boreks twinotter gjorde vi også stop på Ward Hunt Island - sandsynligvis den nordligste punkt i det nordamerikanske kontinent og sidste lejr for Nordpolsfarerne. På det tidspunkt så havisen ikke ud til at være angrebet af temperaturen. Jeg var derfor meget overrasket, da jeg her på mødet i Iqaluit workshoppen i går, så billeder her kun 20 år efter mit besøg, der viste et åbent hav omkring kysten på Ward Hunt Island.

Jeg finder det derfor bydende nødvendigt at mennesker over hele verden får realistisk adgang til de informationer der er om den ekstreme klimasituation og at konsekvenserne af denne ikke kun findes hos den arktiske befolkning.

Selvom Grønland måtte være på vej til at blive en supermagt i Arktis, så har vi kun begrænsede ressourcer til at iværksætte kampagner og workshops som denne. Vi er derfor taknemlige for at vide vi både har hengivne venner udenlands og som deler vores synspunkter om sagen og helliger både liv og talenter til fælles nytte i vores sag her.

Den almindelige opfattelse i international teori er at små stater eller små isolerede samfund har små interesser.

Hvis vi skulle følge denne konventionelle opfattelse, burde små stater koncentrere deres begrænsede ressourcer på et enkelt emne og kun på deres nærmeste omgivelser.

Dette billede kan meget vel have været tilfældet for Grønland engang. Jeg tvivler på at det forholder sig sådan længere.

Nogle store stater eller store handelslande kan måske tillade sig til at isolere sig selv.

Grønland og såvel Arktis har på den anden side ikke råd til at isolere sig selv og bygge barrierer mod resten af verden.

Det som Grønland har bygget op gennem tiden er ønsket om at være fri og gøre brug af denne frihed. I dag er vi frie som ligeværdige medlemmer af det internationale samfund. Det eneste som kan begrænse denne situation er vores egen svaghed.

Mit budskab er derfor, at man ikke lytter til de, som påstår at vi er for små til at have internationale ambitioner eller er for små til at gøre en forskel.

Spørgsmålet er om et land ikke selv har ret til at bestemme sin egen skæbne, bare fordi det er et lille land?

Hvis vi selv begynder at tro vi er for små og ubetydelige så vil denne tro snart være selvopfyldende og vi bliver små og ubetydelige.

Kontrollen og retten over vores egne fiskeressourcer var den vigtigste faktor i opbygningen af Grønland, som det er nu. Derfor er det også vores pligt at sikre at vi som det arktiske folk er den vigtigste part i beslutningerne om efterforskning og udnyttelse af olie-, gas- og mineral ressourcerne i vores region og indenfor den eksklusive økonomiske zone.

Jeg har i mange forskellige fora som nordisk råd og vestnordisk råd talt for ideen om, at invitere alle nationer med kystlinie til det arktiske ocean og oprette et fælles ishavs råd.

Dette Ishavs Råd skulle udgøre den autoritet, der træffer beslutninger omkring alle emner og aktiviteter, der er relateret til det arktiske ocean.

Rådet skulle beslutte udnyttelsen af både de levende og ikke levende naturressourcer.

Rådet skulle beslutte søfartsveje i det nye isfrie ocean. Og udgiften for rådet skulle dækkes af alle medlemslande.

Interessen i Arktis stiger kun fortsat, uanset om vi taler om den generelle offentlige interesse i området eller medierne og ikke mindst fra de ikke arktiske lande.

Indtil for nylig var det den generelle opfattelse, at udnyttelsen af natur ressourcerne i Arktis både var for vanskelige og bekostelige at gå efter. Men med den stigende mulighed for tilgængelighed og de stigende verdensmarkedspriser for energi og mineraler er rigdomme i Arktis nu udsat for intensiv efterforskning, opdagelse og udnyttelse. Dette bevirker, at efterforskningen for ressourcerne bliver det vigtigste og mest aktuelle emne for udviklingen af politik for Arktis.

I dag er vi vidner til en omsiggribende aktivitet i hele Arktis, til lands og til havs. Det er vigtigt at mærke sig dette. Vi er de oprindelige folk og har retten til at få nytte af vores ressourcer - ikke bare energiressourcer men fiskeriressourcer og havpattedyr, for hvilke vi er afhængige af i vores ernæring og overlevelse.

Vi bor her. Vi skal inddrages som de første i enhver snak om udnyttelse af alle ressourcer.

Vi står overfor et meget kritisk tidspunkt for Arktis netop nu. Vi har to veje, vi kan følge, når det gælder internationale relationer.

Den ene vej er konkurrence- og konfliktvejen og den anden er samarbejde og diplomati, derfor også behovet for et Ishavs Råd.

Her ved starten af det nye millennium er det på høje tid at gribe den nye tids ånd.

Det er på høje tid at vi gør alvor for at ændre relationerne mellem stater og tidligere kolonier og territorier.

Som dette blev udtrykt for FN's årti for oprindelige folk for cirka 15 år siden, at det nu var på tide at introducere et Aktivt Partnerskab.

Nok er vi et lille samfund. Men vi er ikke mindre end, at vi også bekymrer os om miljøet og for at sikre den biologiske mangfoldighed.

Vi er ikke for små til at gøre en forskel.

Disse bestræbelser såvel som en aktiv indsats i internationale organisationer er grundlæggende værdier for varetagelsen og styrkelsen af Arktis' position i verden.